

MCA-1601300202010200 Seat No. _____

M. A. (Sem. I) (CBCS) Examination

December - 2016

Geography : Paper - IV

(Urban Geography)

(New Course)

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના : (૧) બધા પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
(૨) જરૂર જણાય ત્યાં સ્વચ્છ આકૃતિ દોરો.

૧ શહેરી ભૂગોળનો અર્થ અને કાર્યક્ષેત્ર વિગતે સમજાવો. ૧૪

અથવા

૧ શહેરોના ઉદ્ભવ અને વિકાસ માટેના જવાબદાર પરિબળો ઉદાહરણ સહિત સમજાવો. ૧૪

૨ ક્રિસ્ટાલરના કેન્દ્રીય સ્થાનના સિદ્ધાંતની વિસ્તૃત ચર્ચા કરી તેના ગુણ-દોષ ચકાસો. ૧૪

અથવા

૨ શહેરી જગ્યા અને તેની આસપાસની પરિસ્થિતિ પર અસર કરતાં પરિબળો વિગતે સમજાવો. ૧૪

૩ ભારતમાં શહેરી વિકાસના તબક્કાઓ (પ્રક્રિયા) વિગતવાર ઉદાહરણ સાથે સમજાવો. ૧૪

અથવા

૩ નગર આયોજનનો અર્થ અને પ્રકારો સમજાવી, ભારતમાં નગર આયોજનની વિભાવના ચર્ચો. ૧૪

૪ શહેરના પર્યાવરણ પર અસર કરતા વાહનવ્યવહાર, પાણી, વીજળી અને આરોગ્ય જેવી સમસ્યાઓની વિગતે ચર્ચા કરો. ૧૪

અથવા

૪ શહેરી ઝૂંપડપટ્ટીની વ્યાખ્યા આપી, ઝૂંપડપટ્ટી ઉદ્ભવ માટેના જવાબદાર પરિબળોની વિગતે ચર્ચા કરો. ૧૪

- ૫ નીચેનામાંથી કોઈ પણ બે પર નોંધ લખો : ૧૪
- (૧) શહેરી ભૂગોળનો અન્ય વિષય સાથેનો સંબંધ
- (૨) સ્થાન અને પરિસ્થિતિના આધારે શહેરોનું વર્ગીકરણ
- (૩) શહેરી ઝૂંપડપટ્ટીની લાક્ષણિકતાઓ
- (૪) બહુ નાભિક સિદ્ધાંત.

ENGLISH VERSION

Instructions : (1) All questions are compulsory.
(2) Draw neat diagram wherever necessary.

- 1 Explain in detail the meaning and scope of Urban Geography. 14
- OR**
- 1 Explain the factors responsible for origin and growth of towns with suitable examples. 14
- 2 Discuss in detailed the central place theory of Christaller and examine its merits and demerits. 14
- OR**
- 2 Explain in detail the factors affecting on the site and situation of urban. 14
- 3 Explain in detail the stages of urban growth in India with suitable examples. 14
- OR**
- 3 Explain the meaning and types of urban planning and discuss the concepts of urban planning in India. 14
- 4 Discuss in detail the problems of transport, water, electricity and health as a effect on environment of urban. 14
- OR**
- 4 Give the definition of urban slums and discuss in detail the factors responsible for origin of slums. 14
- 5 Write notes on any **two** of the following : 14
- (1) Relationship of urban geography with other disciplines
- (2) Classification of the site and situation of urban
- (3) Characteristics of urban slums
- (4) The multiple nuclei theory.